

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2004-3-149 (Devralma)
Karar Sayısı : 04-81/1157-290
Karar Tarihi : 23.12.2004

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A.Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY,
Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL, Prof.
Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN

B. RAPORTÖRLER: Şahin YAVUZ, Kürşat ÜNLÜSOY

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

20

: Türk Uçak Sanayii A.Ş.
Ziyabey Cad. 3. Sok. No: 16 06520 Balgat – Ankara

D. TARAFLAR

: Türk Uçak Sanayii A.Ş.
Ziyabey Cad. 3. Sok. No: 16 06520 Balgat – Ankara

Lockheed Martin of Turkey, Inc.
P.O. Box 740 Fort Worth, TX 76101 USA

General Electric International, Inc.
One Neumann Way, Mail Drop F17, Cincinnati, Ohio 45215
USA

30

E. DOSYA KONUSU: Türk Uçak Sanayii A.Ş. (TUSAŞ)'nin halen %49 oranında ortağı olduğu TUSAŞ Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş. (TAI)'deki Lockheed Martin of Turkey, Inc. ve General Electric International, Inc.'ye ait ortaklık paylarını devralması işlemine izin verilmesi talebi.

40

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 17.12.2004 tarih ve 7137 sayı ve en son 20.12.2004 tarih ve 7188 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 21.12.2004 tarih ve 2004-3-149/Ö.İ.-04-Ş.YA. sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 22.12.2004 tarih ve REK.0.07.00.00/255 sayılı Başkanlık önergesi ile 04-81 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ :İlgili raporda;

04-81/1157-290

- 50 - TUSAŞ'ın halen % 49 oranında ortağı olduğu TAI'deki Lockheed Martin of Turkey, Inc. ve General Electric International, Inc.'ye ait sırasıyla %42 ve %7 oranındaki ortaklık paylarını devralması işleminin, devre konu teşebbüsün kontrolünde herhangi bir değişikliğe yol açmayacak olması nedeniyle 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma olmadığı, ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

60 H.1.1. Türk Uçak Sanayii A.Ş. (TUSAŞ)

TUSAŞ, 1973 yılında kurulan ve halihazırdaki ortakları Savunma Sanayii Müsteşarlığı (SSM) ve Türk Silahlı Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı (TSKGV) olan bir kuruluştur. Ortaklardan SSM, 3238 sayılı Kanun ile kurulmuş olan ve Başbakan, Genelkurmay Başkanı ve Milli Savunma Bakanı'ndan oluşan Savunma Sanayii İcra Komitesi'nin talimatlarını yerine getirmekle görevli bir kamu tüzel kişisidir. TSKGV, 17.6.1987 tarih ve 3388 sayılı Kanun ile kurulmuş olan ve kamu yararına faaliyette bulunan vakıflardandır.

- 70 Şirketin faaliyet konuları; askeri ve sivil havacılıkta kullanılan her çeşit uçak, helikopter ve benzeri motorlu, motorsuz vasıtaların imal ve montajını yapmak, bu vasıtalarla ilgili her türlü yedek parça, teçhizat ve malzemelerin imal ve alım/satımını yapmak, imalat ve satışlar ile ilgili ortaklıklar kurmak, yatırım, üretim ve ticari işlemler yapmak, teknolojik gelişmeleri yakından izleyerek havacılık ve uzay endüstrisi ile ilgili sahalarda araştırma ve geliştirme faaliyetlerini yürütmek olarak sıralanmaktadır.

- 80 TUSAŞ'ın ortaklık paylarının %55'i SSM'ye, %45'i TSKGV'ye ait bulunmaktadır. Şirketin ilgili pazarda %50.5 oranında TUSAŞ Motor Sanayii A.Ş. (TEI)'de, %49 oranında TUSAŞ Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş. (TAI)'de, ortaklık payı bulunmaktadır.

TUSAŞ yönetim kurulu üyeleri Murad BAYAR (Y.K. Bşk.), Gökhan AYDINER, Şerife GENÇOĞLU, Taha İLHAN ve Hüsamettin ESEN'den oluşmaktadır. Bu üyelere üçü SSM, ikisi TSKGV'yi temsil etmektedir.

H.1.2. TUSAŞ Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş. (TAI)

- 90 15 Mayıs 1984'te kurulan TAI, Türkiye'de yerleşik bir havacılık ve uzay sanayi şirkettir. TAI, stratejik olarak havacılık ve uzay ile ilgili ticari ve askeri pazarlara ürün ve hizmetler sağlamaya yönelmiştir. Bu doğrultuda uçak üretimi ve modernizasyonu, uçak parçası üretimi, birleşik (kompozit) malzeme üretimi,

04-81/1157-290

elektronik-avionik parça montajı, sistem mühendisliği alanlarında üretim yapabilme ve hizmet sunabilme olanak ve kabiliyetine sahip bulunmaktadır.

TAI'nin ortaklık paylarının %49'u TUSAŞ'a, %42'si Lockheed Martin'e, %7'si General Electric'e, %1.9'u TSKGV'ye, %0.1'i Türk Hava Kurumu'na aittir. Bununla birlikte TUSAŞ'ın, TAI yönetim kurullarında Türk ortakların tümünü temsil etmekte olduğu belirtilmiştir. Türk ortakların TAI'deki toplam hisse oranı %51'dir.

Teşebbüsün 7 kişiden oluşan yönetim kurulu üyelerinden dördü (çoğunluk) TUSAŞ, ikisi Lockheed Martin, biri General Electric tarafından belirlenmektedir.

Yönetim kurulu Hasan Peker GÜNAL (Y.K. Bşk.), Faruk ÖZLÜ, Muharrem DÖRTKAŞLI, Yeşim ASLAN, Jerry R. JONES, James L. JAMERSON ve Paul THERRIEN'den oluşmaktadır.

H.1.3. Lockheed Martin of Turkey, Inc. (Lockheed Martin)

Lockheed Martin, hisselerinin tümü ABD'de yerleşik Lockheed Martin Corporation'a ait olan bağlantılı bir teşebbüstür. Anılan şirket TAI'nin %42 oranındaki ortaklık payını elinde bulundurmaktadır.

H.1.4. General Electric International, Inc. (General Electric)

General Electric, hisselerinin tümü ABD'de yerleşik General Electric Company adlı şirkete ait olan bir teşebbüstür. Anılan şirket TAI'nin %7 oranındaki ortaklık payını elinde bulundurmaktadır.

H.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Bildirim konusu işlem; TUSAŞ'ın halen %49 oranında ortağı olduğu TAI'nin yabancı ortakları olan Lockheed Martin ve General Electric'e ait toplam %49 oranındaki ortaklık paylarını devralmasıdır. Anılan işlem sonucunda TUSAŞ'ın TAI'deki ortaklık payı %98'e ulaşacaktır.

1997/1 sayılı Tebliğ'in birleşme veya devralma sayılan halleri düzenleyen 2(b) maddesi devralma tanımını yapmaktadır. Buna göre rekabet hukuku anlamında bir devralmadan söz edilebilmesi için ortaklık payları ya da diğer kontrol araçları devralınan teşebbüsün kontrolünde bir değişikliğin ortaya çıkması gerekmektedir.

Bu durumun bildirim konusu işlem yönünden belirlenebilmesi için, devre konu teşebbüsün ortaklık yapısı ve yönetiminin ilgili devir işlemi öncesi ve sonrası bakımından karşılaştırılması gerekmektedir.

04-81/1157-290

140 Devir işlemleri öncesi ve sonrasında, TAI'nin ortaklık yapısına Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo-1: TAI'nin Devir Öncesi ve Sonrası Ortaklık Yapısı

Pay Sahibinin Adı/Unvanı	Devir Öncesi Pay Oranı (%)	Devir Sonrası Pay Oranı (%)
1.1.1 TUSAŞ	49	98
Lockheed Martin	42	-
General Electric'	7	-
TSKGV	1.9	1.9
Türk Hava Kurumu	0.1	0.1
<i>Toplam</i>	100,000	100,000

Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden TUSAŞ'ın TAI yönetim kurulunda Türk ortakların tümünü temsil etmekte olduğu anlaşılmaktadır. Yukarıdaki tabloda görüleceği üzere Türk ortakların TAI'deki toplam hisse oranı %51'dir.

150 Gerek TAI'nin oluşturulmasına ilişkin Ortaklık Anlaşması gerekse TAI Ana Sözleşmesi'nde; şirketin yedi üyeden oluşan yönetim kurulu tarafından yönetileceği ve bu üyelerden dördünün (çoğunluk) TUSAŞ tarafından gösterilen adaylar arasından seçileceği öngörülmüştür. Ana Sözleşme'nin 19. maddesinde ise bir işin karara bağlanması için yapılacak yönetim kurulu toplantılarında en az beş üyenin hazır bulunması gerektiği, her üyenin bir oy hakkı olduğu ve karar nisabının bulunduğu toplantılarda kararların oy çoğunluğu ile alınacağı hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede, TUSAŞ'ın yönetim kurulu toplantılarında şirketin stratejik kararları da dahil olmak üzere -şirket hisselerinin üçüncü şahıslara devredilmesi dışında- tek başına herhangi bir konuda karar alabileceği görülmektedir. Diğer bir ifadeyle devre konu teşebbüsün kontrolü halihazırda TUSAŞ'ın elindedir.

160 Hisse devri öncesinde TUSAŞ'ın kontrolünde olan TAI'nin hisse devri sonrasında da bu durumunun devam edeceği anlaşılmaktadır. Bu itibarla %42 oranında Lockheed Martin'e ve %7 oranında General Electric'e ait hisselerin devir işlemi TAI'yi kontrol eden teşebbüste ve bu kontrolün niteliğinde herhangi bir değişikliğe yol açmayacaktır; bu durum bildirim konusu devralma işlemi 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamı dışına çıkarmaktadır.

I. SONUÇ

170 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

Türk Uçak Sanayii A.Ş.'nin halen %49 oranında ortağı olduğu TUSAŞ Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.'deki Lockheed Martin of Turkey, Inc. ve General Electric International, Inc.'ye ait sırasıyla %42 ve %7 oranındaki ortaklık paylarını devralması işleminin, devre konu teşebbüsün kontrolünde herhangi bir değişikliğe yol açmayacak olması nedeniyle 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında bir devralma olmadığına

04-81/1157-290

180 OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.